

רבינו חננאל

ב:

ידיעות הטומאה ב'. וא"ת ואמאי לא קמי העלמות שמים שהן ד'א העלם טומאה ואכל קדש או נכנס למקדש שהן ד' העלם קדש והעלם מקדש והוה אמי שפיר דלא מצי למיפרך הני תמני הויין כדפרין ידיעות וי"ל דנקט ידיעות כדמפרש התם (פ"ג ד' יד.):

ידיעות קמייתא דליתנהו בכל המורה כולה קחשיב בתרייתא דליתנהו בכל המורה לא קחשיב א"נ ידיעות בתרייתא דמייתי ל ידי קרנן קחשיב ולהיאיל לישנא ידיעות קמייתא קחשיב לא שייך למימני גבי שזועות ושזת ידיעות שזועות וידיעות שזת ולאדך לישנא נמי דקאמר ידיעות בתרייתא דמייתי ל ידי קרנן קחשיב לא מנא צבו ידיעות כיון דחילוק שמים שהן ארבע משכחת באיסורא גופיה^[כ] אבל גבי טומאה^י החילוק דשמים שהן ארבע אינו צא אלא מחמת הידיעה: **מראות נגעים וכו'.** צרוב ספרים גרס שנים שהן ד' וכן בשילהי המוצח מקדש (נחמס פמ): צרוב ספרים גרס מראות נגעים ר' דוסא אומר שלשים וששה עקצאי צן מהללאל אומר שבעים ושנים דממראה יאמר מראות כמו ממחנה מחנות וכי היכי דכתיב ועמה הייתי לשני מחנות (בראשית לב) ה"נ קמני שפיר מראות שנים ואע"ג דהתם חשיב כולי האי והכא לא חשיב אלא צ' שהן ד' התם חשיב פתיסי^[כ] ונגעי אלס ואלש וזקן ונגעי בתים^י והכא לא חשיב אלא לצנות כדמתן צמס' נגעים

ד' וכן בשילהי המוצח מקדש (נחמס פמ): צרוב ספרים גרס מראות נגעים ר' דוסא אומר שלשים וששה עקצאי צן מהללאל אומר שבעים ושנים דממראה יאמר מראות כמו ממחנה מחנות וכי היכי דכתיב ועמה הייתי לשני מחנות (בראשית לב) ה"נ קמני שפיר מראות שנים ואע"ג דהתם חשיב כולי האי והכא לא חשיב אלא צ' שהן ד' התם חשיב פתיסי^[כ] ונגעי אלס ואלש וזקן ונגעי בתים^י והכא לא חשיב אלא לצנות כדמתן צמס' נגעים ד' וכן בשילהי המוצח מקדש (נחמס פמ): צרוב ספרים גרס מראות נגעים ר' דוסא אומר שלשים וששה עקצאי צן מהללאל אומר שבעים ושנים דממראה יאמר מראות כמו ממחנה מחנות וכי היכי דכתיב ועמה הייתי לשני מחנות (בראשית לב) ה"נ קמני שפיר מראות שנים ואע"ג דהתם חשיב כולי האי והכא לא חשיב אלא צ' שהן ד' התם חשיב פתיסי^[כ] ונגעי אלס ואלש וזקן ונגעי בתים^י והכא לא חשיב אלא לצנות כדמתן צמס' נגעים ד' וכן בשילהי המוצח מקדש (נחמס פמ): צרוב ספרים גרס מראות נגעים ר' דוסא אומר שלשים וששה עקצאי צן מהללאל אומר שבעים ושנים דממראה יאמר מראות כמו ממחנה מחנות וכי היכי דכתיב ועמה הייתי לשני מחנות (בראשית לב) ה"נ קמני שפיר מראות שנים ואע"ג דהתם חשיב כולי האי והכא לא חשיב אלא צ' שהן ד' התם חשיב פתיסי^[כ] ונגעי אלס ואלש וזקן ונגעי בתים^י והכא לא חשיב אלא לצנות כדמתן צמס' נגעים

תני. וא"ת והא במראות נגעים תני אבות ותולדות כדמפרש בשזועות שהן ארבע שאת ותולדמו צהרת ותולדמו אף על גז דהתם לאו עיקר נגעים הוא וי"ל דלא דמי דתולדות דנגעים כתיבי' ותולדות דשזת לא כתיבי: **והא דומיא דמראות נגעים** קתני. הא דנקט מראות נגעים טפי משזועות וידיעות משום דליניהו גופייהו לא ידעינן דהוו להו כוליהו לחיובא אלא משום דדומיא דמראות נגעים קמני דצכוליהו איכא פלוגתא בר ממראות נגעים: **ההבם דלאו עיקר שבת הוא** חיובי תני **פטורי לא תני**. לא הוה נריך לומר משום דללאו עיקר שזת הוא אלא משום דדומיא דמראות נגעים קמני דהוו כוליהו לחיובא אלא משום דנריך לשנויי הכא דעיקר שזת מני חיובי ופטורי קמסיים נמי התם דלאו עיקר שזת הוא וגם המקשה לא הקשה דלימני התם כי הכא כיון דידע דדומיא דמראות נגעים קמני אלא פריך דלימני הכא שמים שהן ד' ותו לא: **ו'ובי תיבא מהן לחיוב ומהן לפטור**. רש"י לא פי' כאן לפי שיטתו שבסמוך דעקירות קחשיב ולפי שיטתו היה לו לפרש שמים לפטור בעקירות דעשה"צ: **והא יציאות קתני**. לא פריך אלא אמתני' דשזועות דהוה כוליהו לחיובא ולא משכחת אלא שמים אבל צמתני' דהכא משכחת לה כוליהו ציציאות כגון שלא יהיו כולם לחיובא שמים דהואלם^י שיש בה חיוב חטאת^י ופטור אבל אסור דאמי ל ידי חיוב חטאת ופטור ומותר צעני וכן צעשיר לפירוש ריב"א בסמוך ולהכי לעיל כי משני הכא דעיקר שזת הוא תני אבות ותולדות לא הוה מצי למיפרך והא יציאות קמני: **מי לא עסקינן דקא מעייר מרה"ר לרה"י**. 'וצפ"ד שזועות'^כ (דף ה:) פריך ואימא דקא מפיק מרה"י לרה"ר ומשני א"כ לימני המויא לרה"ר מאי מרשות לרשות אפילו מרה"ר לרה"י וא"ת ומ"ש דתני תולדה דהואלם ולא תני שום תולדה דכל שאר אבות ומירין ריב"א דצכל שאר תולדות אס היה רואה לשננות היה נריך להאריך בלשוננו אבל הכנסה דקרייה הואלם כוללה עמו בקורר:

וקמפרש הכנסה לאתתר. וא"ת ואמאי לא דייק מכח דלא משכחת ארבע צפנים וד' צחון בלא הכנסות וי"ל דמשכחת להו כדפירשתי לעיל א"נ דמהא לא הוה שייך למימר מתני' נמי דיקא דמאי אולמא^י מההיא דשזועות דקיימא עלה דהתם נמי לא משכחת כוליהו לחיובא אא"כ תחשוב הכנסות ככלל^י:

רשויות קתני. רשויות שמים שהן ארבע פירוש דשמים קאי ארשויות רשות הרצים ורשות היחיד וקשה לריב"א דאס כן לא הוה ליה למימני ושמים שהן ארבע צחון אלא שמים שהן ארבע צפנים וארבע צחון שמים שמים למה לי ופירש ריב"א רשויות שזת יש בהן שני חיובים שהן ד' צפנים וצ' חיובים שהן ד' צחון ויציאות נראה לריב"א דהוי כמו תולאות דאשכחן רשויות דאקרי הולאות דכתיב (במדבר לד) והיו תולאותיו הימה ומתרגמינן רשוותיה:

יציאות השבת פרק ראשון שבת

ידיעות הטומאה. האמורות בקרבן עולה ויורד (ויקרא ה) או נפש כי מגע וגו' ואמרינן צמס' שזועות (פ"א דף ז ע"ב) שאין הכתוב מדבר אלא צטומאת מקדש וקדשיו שלאחר שנטמא אכל קודש או נכנס למקדש וילפינן התם (דף ז.) שאינו מתחייב אלא בידיעה תחלה וידיעה

צסוף והעלם צינתיים כגון שידע שנטמא ועלם ממנו טומאה ואכל קדש ומשאכל ידע שאכלו צטומאה שמים הן ממשמעות הכתוב (שם) ועלם ממנו והוא טמא משמע שנעלם ממנו טומאה אבל זכור הוא שאכל קדש ושזו מקדש הרי שמים העלם טומאה לגבי קדש והעלם טומאה לגבי מקדש: **שהן ארבע**. יש לך לרבות עוד שמים מריבוי ועלם ונעלם צ' פעמים לרבות את הזכור לטומאה אבל נעלם ממנו קדש כסבור שחולין הן או נעלם ממנו מקדש: **מראות נגעים**. ליטמא צהן שמים הן שאת וצהרת: **שהן ארבעה**. מריבוי ספחת שהוא משמע טפילה כמו ספחני נא אל אחת וגו' (שמואל א ב) מרצה טפילה לוו ולוו תולדה לשאת ותולדה לצהרת ושנו כחמיס"ד צהרת עזר כשלג שניה לה כסוד ההיכל שאת כזמר לצן שניה לה כקודס צילה. מראה לצון זכר הוא משום הכי מני שנים שהן ד': **פני אצות ופולדות**. יציאות והכנסות שהיציאות אבות הן דמויעצירו קול צמחנה (שמות לו) לא משמע אלא הולאות אלא מסבירא אמרינן (בריש הורקן לקמן דף יז: ט) מכדי מרשות לרשות קפיד קרא מה לי אפוקי מה לי עיולי: **סריי פויין**. דעני ודעל הצית ומאי שהן ארבע דקמני התם: **מהן לחיוב ומהן לפטור**.

יציאות דעני ודעל הצית לחיוב ויציאות שמים של פטור שמי עקירות של הולאה כגון פשט צעל הצית ידו מלאה לחון ונטל עני מתוכה הרי פטור של צעל הצית דקחשיב ליה תנא דמתני' וכגון פשט העני ידו ריקנית לפנים ונתן צעל הצית לתוכה הרי פטור שני של הולאה (ס"א של עני) שהוא אסור לכתחלה דגזרינן שמא יעשה הנחה על עקירתו. וייטנו שהן ד' קמני התם: **הא דומיא דמראות נגעים קמני לה מה הם כוליהו לחיובא**. שצאיו מהן שנטמא צה ונכנס למקדש חיבי, ולהכי פריך ממראות נגעים דאילו שזועות וידיעות פלוגתא היא דאיכא מ"ד (שזועות כה.) בשזועות אינו חיוב אלא על העמיד לצא ובידיעות נמי איכא למ"ד (שם דף יד:) אינו חיוב אלא על העלם טומאה: **חיובי פני**. כדמפרש לקמיה צ' הולאות וצ' הכנסות וכולן לחיוב ציחיד שעשאם עני לצדו או צע"ה לצדו: **חיובי מאי ניניבו יציאות**. כלומר יציאות קמני דמשמע הולאה לכך מתמה הי מחיובי קמני ע"כ יציאות לחודייהו ומתני הוא דהויין ומשני הכנסות נמי קמני צהדייהו: **מדתנ המויא מרשות לרשות**. קחשיב מנין אבות מללכות צפרק כלל גדול^י: **מי לא עסקינן כו'**. דהא ע"כ אהכנסה נמי חיוב כדקמני מתני' העני חיוב וקמני המויא: **מפניסין**. דהכא נמי דיקא דהכנסה נמי קרי הולאה: **דקמני יציאות**. ועל כרחיך לא מצינת מפרש לה דיציאות לחודייהו קאמר ומאי שהן ארבע חיובי ופטורי דהא מפרש הכנסה צרישא דקמני כיצד פשט העני את ידו לפנים דהיינו הכנסה וקמני לה צפירושא דיציאות אלמא הכנסה נמי קרי לה הולאה: **רצא אמר**. דקשיא לך לישנא דיציאה צין הכא צין התם רשויות קמני רשויות שמים רשות היחיד ורשות הרצים שהן ארבע צפנים כו' כלומר ועל ידיהן יש לך ארבע איסורין צפנים וכנגדן צחון ומהן לחיוב ומהן לפטור. וההיא דשזועות כוליהו לחיובא כדאוקימנא: **סריי פרי הויין**. ארבעה חיובי ותמיניא פטורי שמי עקירות לעני בלא הנחה ושמי הנחות בלא עקירה וכן לצעל הצית כגון פשט העני את ידו מליאה לפנים ונטל צעל הצית מתוכה הרי עקירה לעני והנחה לצעל הצית או שנתן לתוכה והואילא הרי עקירה לצעל הצית והנחה לעני וכן פשט צעל הצית כו' כדקתני לה: **שיספרי הויין**. דאיכא למיחשב נמי הקך פטורי דמינתו גבי חיובי העני חיוב וצעל הצית פטור וכן צעל הצית חיוב והעני פטור:

צבא

ארשויות רשות הרצים ורשות היחיד וקשה לריב"א דאס כן לא הוה ליה למימני ושמים שהן ארבע צחון אלא שמים שהן ארבע צפנים וארבע צחון שמים שמים למה לי ופירש ריב"א רשויות שזת יש בהן שני חיובים שהן ד' צפנים וצ' חיובים שהן ד' צחון ויציאות נראה לריב"א דהוי כמו תולאות דאקרי הולאות דכתיב (במדבר לד) והיו תולאותיו הימה ומתרגמינן רשוותיה:

צבא

מסורת הש"ס

- ↑ נגעים פ"א מ"א, צ שטעות ב. א. לקמן עג., ד נגעים פ"א מ"א, ה [לקמן עג.], ו [נע"ע מוס' שטעות ב. ד"ה מראות], ז רש"ל מוחק כל דיבוי וז,



יציאות השבת שמים. הוליא מרשות היחיד לרשות הרצים למדנו מן המקרא שמיב, כפרק הורקן (ז: יז) וילי משה ועצירו קול צמחנה וגו' (ומתרגמינן) לא תפיקו מרשות היחיד לרשות הרצים, וזו שמים, תחת לשומד צחון וזו שמים, ידו לפנים ונטל חפץ והואילא לחון, ואחת לשומד צפנים ונטל חפץ ממקומו והואילא צידו והצטו צחון (שבושות ב.), שהן ארבע. י' ללמוד מאלו שזמס ששקדיה מוכר מרשות לרשות צהולאה, כן הקפידה כהכנסה, והרי הן שמים, אחת לשומד צפנים והואשט ידו לחון ונטל חפץ והכניסו, ואחת לשומד צחון ונטל חפץ ממקומו והואשטו צפנים והצטו (שם), הבא דעיקר שבת הורא. שיקר מסכת פלוסורי שזת (שם ה.), מהן לחיוב ומהן לפטור. שמים לחיוב, הולאה דעני והולאה דצעל הצית, ושמים וזשטו, אחת שבעני פושט ידו לפנים ומתן צעל הצית לתוכה והעני הולאה ועזר איהו הנחה ולא עזר עקירה, וצעל הצית עקר ולא הצית וצניחה פטורי, ואחת שבעני"צ פושט ידו מלאה לחון ונטל העני מתוכה והצית, דעזר נמי צעל הצית עקירה והעני התמה, וצניחה פטורינן צמי הולאות הללו (שם), חיובי מאי ניבו יציאות. דהא יציאות קמני דמיוא קמני הוא דהייין, מרס דעני וחדא דצעל הצית (שם), הכנסה נמי הוצאה קרי לה. שמוילאו ממקומו (שם).



- ↑ דחיא עיקר מילתא. מוס' שטעות ב. ב. [ויאינס באים צמחת הידיעה. מוס' הלא"ס.] לא מצי למינקט הטומאות שמים שהן ד', דליכא אלא תרתי טומאת קודש וטומאת מקדש. מוס' שטעות ב. ז. ולא שמים, דמראה לשון זכר הוה כדכתיב (שמות ג) את המראה הגדול הזה. מוס' שטעות ב. ז. וירקרק ואדומים. מוס' נחמס פמ: ז. ובגדים. מוס' שטעות ב. ז. בהדיא מריבוי דספחת. מוס' הלא"ס. ז. אחת חיוב לגמרי. מוס' הלא"ס. ז. ואחת. מוס' הלא"ס. י. פריש"י דעל כרחין אהכנסה נמי חיוב וקרי ליה המוציא, וילאו דיוקא היא וצחי חיוב אהכנסה מ"מ תולדה דהוצאה היא ולא חשיב התם אלא אבות, אלא. מוס' הלא"ס. יא. מפרש לה. מוס' הלא"ס. יב. דהן מתניין. מוס' הלא"ס. יג. אלא וריא מהן מתני' דייק דקא מפרש הכנסה לאלתר, ומהאי דשבויות ליכא למידק דאיכא לפירושי יציאות שבת שמים שהן ארבע וי"ל שמתחלקות לארבע עם הכנסות, דומיא ידיעות הטומאה שהם ארבע עם ידיעות קדש ומקדש. מוס' הלא"ס.